

Карпатські замальовки 4

Олександр Мінович

Залишаю позаду себе невелике карпатське село, прямую до річки. Вода в ній скаче з каменю на камінь, шумовить-піниться й несеться, несеться, несеться... Дивлюся з хиткого містка на швидководу й вкотре дивуюся її стрімкості-силі, безкінечності потоку-руху. Де стільки тої води береться, звідки вона черпає свою невгамовність? Хіба ж можуть сніги-дощі й джерела створити такий величезний і безкінечний водохід? Які могутні підземні двигуни запускають у біг потоки води? Яка— то сила-силенна, які мільйони-мільярди кубометрів води протікають щоденно кудись у далекі моря-океани!

Деруся в гору. Для зручності підпихаюсь гладенькою ліщиноювюю палицею. На кожному новому горбочку споглядаю-милуюся гірськими краєвидами.

На крутому звороті одинока стара хатина. Здалеку - покинута, без життя, немає огорожі, хоча б жердок якихось на кілках, не покошено. Але - ні. Підходжу ближче - ніби хтось сидить. Бачу дуже стару бабцю. Однією рукою прикриває від сонця очі, а другою - просить підійти. Звертаю зі стежки, незнайомка опускає на костур руку, якою мені махала. Глибокі зморшки, висохле дрябле тіло, покручені руки, сльозливі невиразні очі говорять про багато прожитого й баченого на цьому світі. Здороваюсь:

- Доброго дня вам!

- І вам!

- Кликали мене?

- Айо!.. Поможі встати! Вийти, вийшла, хтіла трохи на сонці погрітися, а назад сама не здужаю, ноги не слухають.

- А як же ви... коли б мене не було?

- Тут во люди завжди ходять, такі як ти... часом пособлять... а не, то сусідка прийде, пішла вниз за хлібом, мала вже вернутися, але шось затримало, а я вже насиділася, полежати хочу. Якщо ти за грибами може, то вкажу тобі добре місце, де грибів повно, правда, високо лізти прийдесться. Спочатку тако: прямо й прямо, а за потічком наліво й знову вверх, а там ялинник старий - грибне місце. Ми малими звідти грибів носили - в хаті не поміщалися!.. Шо було тоді?.. Раз, два, і там! Подивися: в старому ялиннику!

- Немає вже того ялинника!

- Де ж він міг дітися?

- Вирубали, лисе місце, хоч танцюй, я ходив позавчора!

- Ти ба... як же вони туду долізли?

Заходимо разом у хату. Затхле повітря, тісно-бідно, ліжко біля малого немитого, затканого павутиною вікна, якась купа шмаття на ньому. Допмагаю лягти. Розпитую:

- А що ви тут самі живете?

- Сама.

- Як же ви справляєтеся? Хто їсти готує, хто прибирає? Що дітей не мали?

- Сусідка трохи піклується, якби не вона, не знаю, що робила б. Дочка є, але зараз у Чехії, на заробітках, я сказала, щоб їхала, чого має тут зі мною, пропаде в самоті, а так, може хтось заміж візьме, може копійку якусь заробить, молода, їй жити тре.

- Може вас кудись прилаштувати?

- Не, звідси нікуди не піду, все життя тут, дождуся тут і свого часу.

- Важко вам одній?

- Та, нічо, людям ще хуже буває.

Сумно... Старість - немилосердна штука.

Деруся далі вгору. Бачу: ще хатина. Ця - доглянута. Супутникова тарілка, сліди від шин мотоцикла, городець із тичками квасолиння, копички свіжого сіна, теля пасеться біля вуликів. "Ага! Тут, мабуть, сусідка живе, яка за хлібом подалася...". З дверей хати вилітає дівчинка років десяти. Вітається чемно й лопотить повз мене донизу. Зовсім не гальмує, скаче, мов коза, лише загорілі ноги мелькають. Дивлюся вслід, і захоплююся. Весело!.. Заздрісно!.. Якби я так спробував, то кісток не позбирав, а ця летить, і під ноги не дивиться. Ще й у шльопках гумових на три розміри більших ніж треба, напевно, які під ногу попали, в ті й ускочила. За мить із очей пропала. Та раптом - вже й назад, мабуть, щось забула. Тепер не з гори, а під гору. Має швидкість скинути. Еге! Куди там, не скидає! Шпарить так, наче тої гори не існує, ніби на моторолері котить, знову тільки ноги повз мене мелькають, знову за мить зникає з погляду. Це ж треба стільки приті! Стільки сили-міці! Немов та піниста вода в річці! От би тій бабці самотній трошки вділити, однак, це ж може якраз бабина енергія в ці загорілі ноги переселилася! Закон перетікання енергії діє.

Але ж - ні... Нічого не вдієш, під цим небом кожному своє, кому - юність, а кому - старість. Лише стрімка річка, здається, не міняється з часом, жене-гонить свої води хвилину за хвилиною, день за днем, рік за роком, і не знесилюється.